

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.958.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 4. decembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 142.

Seja Zveze trgovskih gremijev.

Na dan Ujedinjenja se je vršila dopoldan seja ožjega in popoldan pa seja širšega odbora Zveze, ki sta bili obe poistoštevilno obiskani. Dopoldan se je izvršilo najprej konstituiranje odbora, o čemur smo že zadnjič poročali. Ostali del seje je bil posvečen razpravam za izvedbo sklepov obnega zbora.

Na seji širšega odbora Zveze gremijev se je vršila obširna razprava o osnutku zakona o merah in utežih, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije in poslalo strokovnim organizacijam v izjavo. O načrtu je referiral g. tajnik Ivan Mohorič, ki je povdarjal, da predstavlja zakon samo splošno pravno obliko za ureditev tega vprašanja, dočim so praktične odredbe, ki igrajo za trgovce največjo vlogo, pridržane pravilnikom, katerim bo vsled tega treba posvetiti največjo pažnjo.

V razpravi so posamezni delegati predlagali, da naj Zveza deluje na znižanje rednostnih kazni, dalje, da naj se za perijodično kontrolo mer in utežev podaljša rok od 2 na 3 leta ter da naj se za stekleno posodo kontrolni rok sploh odpravi. Izrazili so obenem željo, da naj se pojasni predpis glede kompetence za perijodično pregledovanje mer, ki naj bi ga imele občine, da bi se na ta način ne povzročalo strankam previsokih stroškov za potnine meroizkusnih kontrolorjev. Ugotovilo se je, da v večini krajev vršijo kontrolo mer občine v polno zadovoljstvo vse javnosti.

Drugi del razprav je tvorilo posvetovanje o pravilniku glede odpiranja in zapiranja trgovin. Pri tem so delegatje posebno povdarjali nevzdržno stanje, ki ga povzročajo tobakarne, od katerih se je mnogo v zadnjem času razvilo naravnost v veletrgovske obrate, ki prodajajo papirno in galanterijsko robo že na debelo. Splošno se je zahtevalo, da se deluje na to, da monopolna uprava prilagodi delovni čas za tobakarne splošnim predpisom, ki veljajo za trgovske obrate, odnosno, da se ločijo lokali za prodajo monopolskih predmetov od onih za prodajo trgovskega blaga.

Obširno se je razpravljalo tudi o vprašanju nedeljskega počitka in sklenilo, da se deluje na to, da bi imeli veliki župani pravico v krajih po deželi, kjer je to radi obstoječih razmer neobhodno potrebno, določevati, da smejo biti trgovine ob nedeljah dopoldne odprte.

Nato je bilo prečitano poročilo o vprašanju izjednačenja davkov v davčnem odboru Narodne skupščine, iz katerega je razvidno, da je nad 50 načelnih vprašanj ostalo pri dosedanjih razpravah odprtih, ker se glede njih ni mogel doseči nikak sporazum. Med temi važnimi načelnimi vprašanji je ostalo nerešeno vprašanje:

1. uvrstitve davčnih zavezancev v kategorije za odmero davka od podjetij, obrti in opravil.
2. obdavčenja in ocene dohodkov onih davkoplačevalcev, ki nimajo knjigovodstva,
3. davčne izmere za pridobitno,
4. odbitnih postavk za dohodnino,
5. dohodninske davčne lestvice.

Poročilo navaja pri tem primerjevalne podatke, ki dokazujejo, da bo v primeru sprejetja vladnega načrta obremenitev pridobitnih slojev z direktnimi davki znašala pri nas 12%,

dočim znaša na Češkem le 2 in pol do 3%, v Avstriji pa 5 do 7 in pol %. Tudi je davčni minimum pri nas določen le na eno tretjino tega, kar velja v Avstriji in na Češkem.

Končno konstatira poročilo, da nov zakon o direktnih davkih ne bo prinesel našim pridobitnim krogom najbrž nikakega olajšanja ter da bodo pretirana bremena po večini ostala v isti višini še nadalje v veljavi, ker vladna večina noče uvideti in upoštevati obstoječe gospodarske krize.

Po razpravi o sedanjih davčni praksi in o neenakomernosti, ki se pri obdavčenju mnogokrat pojavljajo, je sledilo informativno poročilo o Trgovski bolniški in podporni blagajni v Ljubljani. Ravnatelj Delacorda je poročal, da je likvidacija odložena do konca junija prihodnjega leta, tako da bo imelo društvo medtem priliko, da izdejuje zakonsko dovoljenje za svoj nadaljnji obstoj kot krajevni organ Središnjega urada. Zaenkrat je na podlagi revizije odrejeno, da ne sme Trgovska bolniška blagajna dajati nobenih drugih dajatev, kakor Okrožni uradi in kakor jih predpisuje zakon. Za vse plus-dajatve bi bilo treba posebnih prispevkov.

Razpravljalo se je nato obširno o poslovanju cenzurnega odbora podružnice Narodne banke v Ljubljani. Ugotovilo se je, da ta odbor že

pravno ne vodi računa o potrebah gospodarstva v ljubljanski oblasti, kjer so po prevratu nastale bistveno druge prilike, kakor so obstojale pred vojno in zahtevajo tudi druge orientacije v kreditni politiki tega važnega zavoda. Sklenilo se je, da se izvoli poseben akcijski odbor, ki ima izvesti v tem oziru najenergičnejšo akcijo.

Končno se je vršila razprava o pomenu volitev v oblastne skupščine in o interesu trgovstva, ki ga imajo za te volitve ter o stališču, ki naj ga v tem oziru zavzamejo. Vsi delegati so enoglasno povdarjali ogromno važnost teh volitev za gospodarske kroge sploh, ker je delokrog in program dela oblastnih skupščin čisto gospodarskega značaja. V razpravi se je posebno podčrtavalo dejstvo, da se morajo trgovci za te volitve živo zanimati in dejstvovati po svojih zvezah na to, da bo trgovski stalež imel v bodočih občinah primerno število svojih reprezentantov in braniteljev trgovskih interesov, da se ne bodo oblastne doklade prevladile pretežno le na trgovski stan, denar pa porabljal v neproduktivne svrhe.

Po razpravi raznih obrtnopravnih vprašanj načelnega značaja je zvezni načelnik g. Vilko Weixl zaključil zborovanje z naznanilom, da se bo prihodnja seja vršila začetkom meseca januarja v Mariboru.

Nemška in angleška premogovna vojska.

Govorili smo o sporazumu med angleško in nemško premogovno industrijo. Angleška poročila pravijo sedaj, da tamošnji premogarji in eksporterji premoga o sporazumu z ruhrskim ozemljem nočejo nič slišati, in se napoveduje boj za zopetno osvojitve prejšnjih angleških premogovnih prodajnih trgov. Vpoštevajoč posledice štodnevnega štrajka na Angleškem leta 1921 za prodajo angleškega premoga in računajoč letošnjo štrajkovno dobo za najmanj 200 dnevi, ne moremo reči, da bo zopetna osvojitve trgov angleškim premogarjem lahka. Vsled štrajka leta 1921 je šla produkcija premoga nazaj na 166 milijonov ton. Leta 1922 je prineslo samo zboljšanje na 253.6 mil. ton, kar je bilo dosti manj kot običajna predvojna produkcija 287 milijonov ton. Samo ruhrska kriza je pomagala angleškemu premogarstvu do novega, a brž minulega dviga. Leta 1923, ko je šla nemška produkcija črnega premoga za 57 milijonov ton nazaj, se je dvignila angleška produkcija na 278.5 mil. ton. Od 1924 je šla spet hitro nazaj in je znašala lani 246.7 mil. ton, dočim so Nemci svojo produkcijo za 14 mil. ton dvignili. Tekom letošnjega štrajka pa ni imelo samo Poruhrje priliko, da je svoj delokrog razširilo, temveč so se pojavili tudi drugi konkurenti. V prvi vrsti si je tuje trge osvajal poljski premog, nato češkoslovaški, in smo opetovano govorili o tem. Tudi Angleži sami so kupovali drug premog. Glavna politika ruhrskega sindikata je bila ta, da si z opustitvijo trenutnih konjunkturalnih dobičkov zagotovi kolikor mogoče veliko novih naročnikov na dolg rok. To se mu je tudi posrečilo. Itd. Angleže čaka prav hud in skoraj brezuspešen boj.

ZAKON O KONTROLI SEMEN.

V zvezi z anketo in svojo podstavko glede spremembe nekaterih določb zakona o kontroli semen kulturnih rastlin pri uvozu in notranjem prometu je prejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani od ministrstva trgovine in industrije obvestilo, da je ministrstvo v zadevi interveniralo pri ministrstvu poljoprivrede in vod in da bo načrt, takoj ko mu bo predložen, poslalo Zbornicam, da podajo svoje mnenje in predloge.

UVAŽANJE ŽIVIH ČEBEL V ITALIJO PREPOVEDANO.

«Gazzetta Ufficiale» prinaša odredbo italijanskega ministra za narodno gospodarstvo, s katero se brezpogojno prepoveduje uvažanje živih čebel iz inozemstva v Italijo. Carinskim uradnikom in obmejnim veterinarskim uradom se nalaga, da postopajo z vso strogostjo v smislu te odredbe.

FORD UKINE DELO!

Prihaja senzacionalna vest, da bo Ford Motor Co del svojih tovarn za nedoločen čas zaprla. Uprava noče povedati zakaj. Utemeljujejo odredbo s potrebno inventuro, a pravi vzrok ukinitve dela vidijo v prenapljenem trgu. Sedaj pozimi kupčija res ne gre tako kot sicer. Da pa trg še ni prenapljen, smo že parkrat pisali.

ANGLESKI IMPERIJ — CARINSKA ZVEZA.

Baldwinov svetovalec v gospodarskih vprašanjih in najvplivnejši član konservativne stranke je sir Alfred Mond. Smo že pisali o njem. Glede carinstva v angleškem imperiju je izdal sedaj senzacionalno izjavo; zastopa mnenje, naj bo vsa velebritanska država ena sama enotna carinska zveza z razmeroma visokimi carinskimi mejami na zunaj in z majhno carino med posameznimi deli države. Carinski zid okoli vse države je edini učinkujoči odgovor na gospodarsko neodvisnost Zedinjenih držav Severne Amerike in na neodvisnost ustvarjajočih se gospodarskih »Združenih držav Evrope« ali Pan-Evrope.

Novo odredbe za prodajo denaturiranega špirta.

Z zakonom o taksah, ki je stopil v veljavo dne 15. novembra 1923, je finančna uprava prodajo denaturiranega špirta znatno omejila. Prodajati ga je dovolila samo osebam, ki se ne bavijo s točenjem (prodajanjem) alkoholnih pijač.

Gospodarske korporacije so se mnogo prizadevale, da se ta omejitev prodaje omili, če se že ne more ukiniti. Na ponovna prizadevanja interesentov je minister za finance omejitev prodaje znatno omilil s pravilnikom, katerega je predpisal dne 9. julija 1925 za prodajo denaturiranega špirta.

Po tem pravilniku so tudi točilci pijač upravičeni prodajati denaturiran špirit, bodisi na drobno, bodisi na debelo. Za eno kakor drugo prodajo je potrebno posebno dovoljenje finančne uprave. Kdor ima pravico prodajati denaturiran špirit na debelo, ga ne sme prodajati v količinah izpod 25 litrov. Na drobno pa se prodaja denaturiran špirit samo v zaprtih steklenicah, ki drže najmanj pol litra in na katerih je označen naziv firme, založišča ali veleprodajalca, od katerega je bil špirit nabavljen. Steklenice prodajalci na drobno ne smejo sami polniti. Polniti in zapirati jih morajo tvornice, založišča ali veleprodajalci. Samo steklenice, koje napolnijo, zaprejo in označijo veleprodajalci, se smejo spravljati v nadrobno prodajo. Na steklenicah in zamaških mora biti zapisana firma tvornice, založišča ali veleprodajalca, pri katerem so bile steklenice polnjene.

Ta predpis so tolmačili nekateri organi finančne uprave tako, da se sme denaturiran špirit prodajati neposrednim porabnikom samo na drobno to je v steklenicah nad pol litra, a izpod 25 l, dočim smejo denaturiran špirit kupovati na debelo, to je v množinah nad 25 l v sodih samo veleprodajalci, ki polnijo steklenice in jih prodajajo prodajalcem na drobno.

Finančni organi so se ozkosrčno držali te interpretacije in niso dopuščali industrijam in obrtom, ki porabljajo denaturiran špirit za obratne namene, na primer za politiranje, da ga nabavljajo v večjih množinah in v sodih. Vsled tega so bili industriji in obrtniki občutno oškodovani, ker se jim je odrekala nabava denaturiranega špirta po cenah en gros, na drugi strani pa jim je ozkosrčna razlaga pravilnika povzročala nepotrebna pota in sitnosti, ker so si mogli nabavljati špirit samo v zaprtih steklenicah izpod 25 l.

Na mnoge pritožbe proti tej praksi je Generalna direkcija davkov pod št. 37.998 ex 1926 odločila, da je ta interpretacija napačna, ker se omenjena določila nanašajo samo na prodajalce denaturiranega špirta na drobno, ne pa tudi na industrije in obrtnike, ki rabijo večje množine takega špirta za obratne namene. Generalna direkcija davkov je vsled tega odredila, da se sme nabava denaturiranega špirta v sodih in množinah preko 25 l brez posebnega dovoljenja dopustiti tudi industrijem in obrtnikom v obratne namene.

Organi finančne kontrole so o tem razpisu generalne direkcije davkov obvestili veleprodajalce denaturiranega špirta z opozoritvijo na dolžnost, da smejo oddajati navedeni špirit na podlagi omenjene izpre-

membe pravilnika še le ko so se skrbno in zanesljivo prepričali, da je naročeni špirit namenjen faktično le neposredni porabi v industrijske (obrtne) svrhe.

Carina raznih držav.

Strokovnjak piše:

Bodoča svetovna gospodarska konkurenca se bo poleg drugih aktualnih gospodarskih problemov pečala tudi z vprašanjem carinskih tarif. V ta namen je tajništvo Zveze narodov izdelalo tabelo, ki naj predloži višino carinskih tarif v posameznih državah. To ni tako lahko. Že vprašanje, katera metoda je najbolj pripravna, da nam poda natančno sliko, je zelo težko. Da bi bilo za vse dobro, je uporabilo tajništvo kar več metod. Pri prvi metodi so vzeli iz vseh dežel po 47 blagovnih vrst, v vsaki deželi iste, in so iz tega izračunili povprečnost. Blago obsega najvažnejše odstavke carinske tarife (kemijo, tekstilije, usnjeno blago, kavčukovo blago, leseno in papirno blago, steklenino, kovinsko blago), in sicer tako fabrikate kot polfabrikate. Niso pa vpoštevali surovin. Pri drugi metodi so v osmih deželah (Belgija, Nemčija, Velika Britanija, Francija, Italija, Avstrija, Poljska) vzeli po dvajset posebnih važnih eksportnih vrst in so ugotovili njih carinsko obremenitev v vseh drugih deželah, pri čemer so zopet izračunili povprečnost. Vsega skupaj so pri tej metodi vpoštevali okoli 150 vrst blaga. Tretja metoda je enaka prvi, samo da je izračunanje povprečnosti drugačno in bolj komplicirano.

Zanimivo je, da zaključki vseh treh metod precej soglašajo; iz tega vidimo, da je bil dobljeni material kolikortoliko zanesljiv.

Po zaključkih študije razdelimo države glede carine lahko v štiri skupine. V prvi skupini so one države, kojih zaščitna carina se giblje okoli 30% blagovne vrednosti; tu so U. S. A. in Brazilija, ki marširata s 35 in 36% na čelu, dalje Poljska in Ogrska. Drugo skupino tvorijo države s 15 do 25%, tu vidimo Češkoslovaško s 25%, Japonsko, Kanado in Italijo s 15 do 20%. V tretji skupini se giblje carinska zaščita med 10 in 15% blagovne vrednosti; Francija in Nemčija s ca 15, Avstrija, Švedska in Švica z 10 do 15%. V četrto skupino pridejo dežele z 10 odstotno in še manjšo carinsko zaščito, kot Belgija — okoli 10% —, Anglija in Holandska — 5% in manj.

Ta sestava potrebuje seveda korekture. Ni ne izčrpna in ni natančna. Najprvo vidimo, da nekatere države sploh niso vpoštene, tako Španija, Rumunija in naša Jugoslavija. Če površno pogledamo, spada Španija v prvo skupino, Rumunija in Jugoslavija v drugo. Naloga je bila pač zelo težka. Kako različna je carina, kako različni so statistični podatki! Itd. Sestava je torej le približna in tudi ne zahteva, da bi jo smatrali za natančno.

Upoštevana je samo prava carinska obremenitev, druge ne. Prometni davki bi na primer lahko igrali veliko vlogo, pa ga ni notri. Itd. Če bi vse vpoštevali, bi bila slika seveda drugačna, in bi se znalo zgoditi, da bi prišle dežele, ki se nam zdijo pripadnice proste trgovine, v skupino, ki uporablja močno zaščitno carino! V splošnem pa seznam situacijo vendarle zadene.

Po sklepu pogodbe dani znesek ni ara, tudi če ga pogodbenika dogovorno označita za ara.

Iz sodne prakse.

(Konec.)

Prizivno sodišče je pa ugodilo prizivu in tožniku prisodilo 50.000 Din z obrestmi po njegovi zahtevi. — Prvo sodišče je mnenja, da je tožnik dne 1. I. 1924 stavil le ponudbo, ker ni bila določena oseba kupca, in da je bila pogodba sklenjena šele 16. I. 1924. To

Enrilo

Splošno priljubljen
kavn nadomestek
okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

mnenje, ki se opira na same navedbe toženca, pa ni utemeljeno. Upoštevati je treba tudi vse ostale dokaze. Iz teh pa izhaja, da se C. B. pred pogodbo dogovori s tožnikom, naj tožnik kupi S-ovo posestvo in da bode posestvo prevzel on C. B. ali pa J. R., da se pa C. B. osebno s tožencem sploh ni pogajal; da bi pa bil stopil glede te kupčije s tožencem v osebni stik J. R., se v pravdi niti ne trdi. Tožnik je ob podpisu in izročitvi svoje izjave z dne 1. I. 1924 povedal tožencu, da denarja doma nima, da ga pa dobi v kakih 14 dneh, da se bode zadolžil pri svoji banki X. v ta namen, da plača to kupnino. On sam si je našel dva poroka, ki jima je pravil, da bode kupil ono posestvo in da bo pri tem zaslužil. Res je tudi on najel pri banki X. posojilo in dne 16. I. 1924. tudi plačal znesek 50.000 Din, ne da pri tem C. B. ali J. R. kaj sodelovala. Tudi je tožencem 1. I. 1924 izjavil, da proda posestvo tožniku, na kar je tožnik oddal svojo zgoraj omenjeno izjavo. V tej izjavi pa tožnik sam izjavlja, da kupi on posestvo za C. B.-ja ali za J. R.-a, t. j., da jo bode po domenu s C. B.-jem, oddal C. B.-ju ali pa J. R.-u, ne pa A. P.-u. Potemtakem je bil že 1. I. 1924 kupec tožnik znan in je že tega dne bila tudi dogovorjena kupna cena in določen kupni predmet. Sklenjena je bila torej že ta dan dokončna pogodba (§ 1053 o. d. z.). Za aro pa je po § 908 o. d. z. šteti le to, kar je bilo dano ob sklepu pogodbe, če ni dogovorjeno kaj drugega. Dne 1. I. 1924 pa tožnik ni nič še plačal. Zato dne 16. I. 1924 plačani znesek 50.000 Din ni ara, naj tudi stranke ta del kupnine tako imenujejo. Pač pa je mogoče, da bi bila pogodnika dne 16. I. 1924 dogovorila kazen, t. zv. konvencionalno globo za primer, da tožnik ne izpolni pogodbe ali je ne izpolni pravočasno ali pa ne na pravilen način. Ta konvencionalna kazen nadomestuje škodo, povzročeno v takem primeru ravnanja proti pogodbi. Toda tožencem v tej pravdi ni trdil, da bi mu bila kakšna taka škoda nastala in ne navaja nobenih okoliščin, ki bi škodo konkretizirale. Glede na vse to in pa glede na to, da smatrajo pravdne stranke, da je kupna pogodba razrušena, je tožencem dolžan na podlagi § 1435 o. d. z. povrniti tožniku to, kar je od njega dne 26. I. 1924 prejel, z obrestmi vred.

Toženčeva revizija ni imela uspeha. Rešiti je vprašanje, ali je smatrati za aro iznos, ki se je po sklepu pogodbe dogovorno plačal in sprejel kot ara. To se mora zanikati. Besedilo § 908 o. d. z., ki govori o ari, ima v mislih in omenja samo oni znesek, ki je ob sklepu pogodbe dan naprej. Le tedaj dani znesek je bodisi po dogovoru pogodbenikov bodisi ob nedostatku takega izrečnega dogovora po domnevi zakona vzeti za znak, da je pogodba sklenjena, ali za varščino, da se bode pogodba izpolnila, torej za aro, in le glede tedaj plačanega zneska veljajo določbe § 908 o. d. z. Ne velja pa to tudi za plačilo 50.000 Din, ki je bilo dano dne 16. I. 1924, najsi so ga stranke same označile za aro. Z vprašanjem konvencionalne globe se pa nadalje ni baviti, ker revizija niti ne trdi, kakor sicer tudi na prvi stopnji tožnik ni trdil, da se je kaka konvencionalna kazen bila dogovorila. — Pravilno je pa prizivno sodišče rešilo tudi vprašanje, ali je kupna pogodba bila sklenjena že dne 1. I. 1924 ali pa šele 16. I. 1924. Kupna cena je bila določena že dne 1. I. 1924 in se drugačna v vsem pravnem postopanju ni imenovala.

Kupec je pa bil le tožnik: najsi je v pismenem potrdilu od 1. I. 1924 navedeno, da tožnik kupuje za C. B.-ja, eventualno za J. R.-a, je ugotovljeno, da je bil kupec le tožnik, ki je mogel posestvo odstopiti navedenima, ne pa A. P.-ju, in je tožencem kot kupca vedno tudi smatral tožnika in se samo z njim pogajal, kar je tudi ugotovljeno. Pravilno torej izreka prizivno sodišče, da sta že dne 1. I. 1924 bila določena predmet in cena med določenim kupcem in prodajalcem (§§ 1053, 1054 o. d. z.) in da je kupna pogodba že bila sklenjena dne 1. januarja 1924. Potem pa dne 16. I. 1924 plačani znesek 50.000 Din kljub dogovoru strank ne more biti ara in ne more imeti pravne usode, kakor jo § 908 o. d. z. določa ari. R. St.

IZPREMEMBE V STANJU TRGOVSKIH IN DRUGIH PODJETIJ V SLOVENIJI.

Po podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so se izvršile v stanju trgovskih in drugih podjetij v Sloveniji naslednje izpremembe. (Prijava so označene s +, odjave z -):

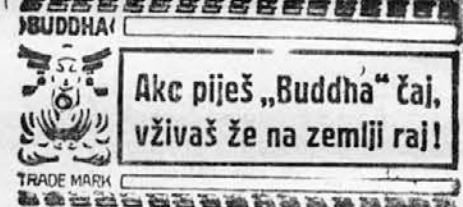
Trgovina s konji, govejo živino in prešiči - 1; trgovina z živino + 5, - 4; trgovina z govejo živino + 7, - 3; trgovina s prešiči + 4, - 1; trgovina z živino in prešiči + 5, - 5; trgovina s prešiči in teleti + 1, - 1; trgovina z železnino - 2; trgovina s stroji, tehničnimi predmeti in grad. materialom + 1; trgovina z motornimi vozili, motornimi kolesi ter radioaparati - 1; trgovina z radioaparati - 1; trgovina z elektrotehničnimi potrebščinami + 1; trgovina s kolesi (biciklji) + 1; trgovina s potrebščinami za kolesa in šivalne stroje + 1; trgovina z dvokolesi in motornimi vozili + 1; trgovina z orožjem in strelivom + 1; trgovina s pisalnimi stroji in njih potrebščinami + 1; trgovina s cementom + 2; trgovina z lesom + 40, - 31; trgovina z drvimi + 1, - 1; trgovina z drvimi in premogom + 1; trgovina z lesom in ogljem - 3; trgovina s kurivom in stavbnim materialom + 2; trgovina s premogom + 1; trgovina s suho robo - 1; trgovina z manufakturnim blagom + 2, - 3; trgovina z manufakturnim blagom na debelo - 1; trgovina s čipkami + 1; trgovina s perilom, zavesami, vezeninami, čipkami, tkaninami ter potrebščinami za izdelovanje damskega perila + 1; trgovina z ročnimi deli in pleteninami + 1; trgovina s perilom in otroško obleko - 1; trgovina z obleko - 1; trgovina s klobuki + 1; trgovina z usnjem + 1; trgovina z usnjem, usnjenimi izdelki ter čevljiarskimi potrebščinami - 1; trgovina z usnjem, čevlji in čevljiarskimi potrebščinami + 1, - 1; trgovina z usnjarskimi izdelki + 2; trgovina s čevlji - 2; trgovina s kožami - 2; trgovina z deželnimi pridelki + 11, - 12; trgovina z deželnimi pridelki na debelo - 3; trgovina s senom, slamo, umetnim gnojem in stavbnim materialom + 1; trgovina s cveticami + 1; trgovina s specerijskim blagom + 2, - 4; trgovina s specerijskim blagom in delikatesami - 1; trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom, delikatesami in mlečnimi izdelki + 1; trgovina s specerijskim, kolonijalnim in materialnim blagom + 1, - 1; trgovina z delikatesami + 2, - 2; trgovina z južnim sadjem na debelo + 1; trgovina s slaščicami + 4, - 1; trgovina z mesom in slanino + 1, - 1; trgovina s slanino - 2; trgovina s klobasami - 2; trgovina z mešanim blagom + 81, - 41; trgovina z mešanim blagom na debelo + 1; trgovina z mešanim blagom, podružnica, + 5 - 3; bra-

njarstvo + 27, - 23; kramarija + 1, - 1; trgovina z galanterijskim blagom + 4, - 4; trgovina s papirjem + 1, - 1; trgovina s pisalnimi in šolskimi potrebščinami - 2; trgovina s papirjem, parfumi in igračkami + 1; trgovina s šolskimi knjigami, molitveniki in koledarji - 1; trgovina s knjigami + 1, - 1; trgovina z oljnatimi semeni, olji, firneži ter lanenimi in drugimi tropinami na debelo + 1; trgovina s petrolejem - 1; trgovina z eteričnim oljem + 1; trgovina z vinom + 3; trgovina z vinom na debelo + 5, - 1; trgovina z vinom v zaprtih steklenicah - 2; trgovina z vinom in žganjem na debelo + 2; trgovina z žganjem na debelo + 1, - 1; trgovina z alkoholnimi pijačami v zaprtih steklenicah + 1, - 1; komisijska trgovina + 10, - 4; trgovska agentura + 11, - 3; mešetar za živino + 1; javna mostna tehtnica + 6; javna tehtnica + 2; carinsko posredništvo - 1; posredovanje služb in mest - 1; zasebna posredovalnica + 1; anonon podjetje - 1; svetlobna reklama + 1, - 1; izposojevanje mlatilnic + 4, - 3; sejmarstvo + 32, - 23; godbeniki + 6, - 2; razno + 59, - 62. Celotno tedaj prijav 380, odjav pa 280.

VINSKI SEJM IN RAZSTAVA IVANJKOVCI.

Za to prireditev, ki se vrši v četrtek dne 9. t. m., je priglasilo 81 vinogradnikov 181 vrst vina. Od teh je 27 vrst le za razstavo, 106 vrst letnika 1926 s 3311 hl, 46 vrst letnika 1925 z 831 hl ter 5 vrst starejših letnikov z 41 hl pa za prodajo. Vina so prvovrstna. Vsakdo ima torej izbere dovolj. Vina letnika 1926 so se prav dobro napravila. Vsa priglašena vina so izključno iz ljutomerskega in ormoškega okraja. Razstavni prostor je tik kolodvora tako, da še ni treba slabega vremena bati. Če so bili lani pri prvem sejmu kaki nedostatki, se bodo ti odpravili. Sejm traja od osme ure nepretrgoma do 18. ure. Vlakovne zveze so zelo ugodne. Kraj razstave je sredi ormoško-ljutomerskih vinogradov, tako da lahko vsakdo tudi vina v kletih producentov poskuša. Za 50% popust železniške vožnje se je zaprosilo, toda rešitev še do sedaj ni prišla, upamo pa, da tudi ta pravočasno pride. Vsakdo, kdor se za vino iz tega tako znamenitega vinskega pogorja zanima, naj ne zamudi te priložnosti in naj to prireditev poseji.

BUDDHA

Akcijski čaj „Buddha“ čaj,
vživaš že na zemlji raj!

TRADE MARK

Trgovina.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se nastopne firme: »Oak«, lesna industrijska in trgovska družba z o. z., Kranj; Kemična tovarna Medvode, družba z o. z., Ljubljana; »Mirfa«, nakup in prodaja tehničnih in elektrotehničnih predmetov, družba z o. z., Ljubljana; Novinski biro, družba z o. z., Ljubljana in Rev-Orga, družba z o. z. za organizacijsko-tehnične revizije, strokovna izvedništva in zaupniške posle v Ljubljani. — Izbrisali sta se nastopni firmi: »Jakor«, kovinska tehnična tovarna, družba z o. z., Ljubljana in Kregar & Ko., Ljubljana.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini »Textilie«, trgovske in industrijske d. d. v Ljubljani. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 124 dne 17. decembra 1926 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 1. februarja 1927 in o imovini Pavla Szeregyja, trgovca v Dubrovniku. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Dolnji Lendavi dne 7. decembra 1926 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 14. januarja 1927.

Naslovnik papirne industrije in trgovine, ki je izšel v založništvu Birkner & Co v Stuttgartu in ki vsebuje naslove predmetnih strok v Nemčiji in ostalih evropskih državah, je interesantom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Industrija.

Državne tovarne svile. Trgovinsko ministrstvo je v sporazumu s poljedelskim in finančnim ministrom predložilo osnutek zakona, po katerem bi spadale državne tovarne svile odslej v kompetenco poljedelskega ministrstva.

Mednarodni jekleni kartel. Sedaj so se pa Čehi med seboj že sporazumeli in se bodo skupaj z Avstrijo in tvrdko Rim začeli pogajati 9. t. m. v Parizu z mednarodnim jeklenim kartelom. Obstojni namen, da se vpliva tudi na Poljsko, v svrhu pristopitve k mednarodnemu kartelu. Poljska je sedaj huda tekmovalka srednjeevropskim tovarnam in nastavlja zlasti v Rumuniji in v baltičkih državah nižje cene. Ena prvih težkoč je ta, da je bila za podlago služeča produkcija prvega letošnjega četrtletja za Poljsko neugodna in je sedanja njena produkcija dosti višja. Med našimi jugoslovanskimi tovarnarji je tudi prišlo do sporazuma, a z mednarodnim kartelom se še niso dogovorili. Pravijo, da je to samo vprašanje bližnje bodočnosti.

Harrimanova koncesija v Rusiji. Harrimanova skupina je dobila koncesijo za izrabljanje mangana v Kavkaziji in jo izrablja sedaj drugo leto. Koncesijsko podjetje se imenuje »Gruzijski manganec«. V preteklem gospodarskem letu so nakopali 772.000 ton surove rude, v prejšnjem pa 436.000 ton. Eksportirali so 472.000 ton mangana, leto prej 350.000 ton. Ti rudniki se imenujejo Čiatury, po kraju pridobivanja. V manganskem okraju Nikopol so pa nakopali lani 815.000 ton surove rude, leto prej 380.000 ton, izvozili so je lani 235.000 ton, leto prej pa 137.000 ton. Večkrat smo brali, da bodo Rusi koncesijo odpovedali, pa se slednjim vendarle premislilo. Harrimanova skupina dela z velikim kapitalom in se zato podjetje tako lepo razvija.

Tovarna aluminija na Ogrskem. Gospodarski krogi na Ogrskem obravnavajo že par tednov načrt o ustanovitvi tovarne aluminija. Načrte so natančno predelali, zgradba tovarne, ki bo predelovala na Ogrskem dobljeni boksit, je gotova stvar. Zgradili bodo tovarno boksita in tovarno aluminija. Vrhutega bodo ogrski boksit po francoskem vzorcu predelovali v cement in ga eksportirali.

Novo tekstilne tovarne v Rumuniji. — V rumunjskih gospodarskih krogih razmotrivajo ugodno konjunkturo za rumunjsko tekstilno industrijo, nastalo vsled zvišane carine. Pravijo, da je sedaj prišel čas za ustanovitev novih tekstilnih podjetij. Pred kratkim so incenzemske tekstilne družbe skupaj z domačimi kapitalom ustanovile dve novi tovarni, in se razmotriva sedaj še ustanovitev drugih tovarn.

Kupujmo in podpirajmo
domači izdelek,
izvrstno
KOLINSKO CIKORIJO

Denarstvo.

Nemški vojni dolgovi. Nemško ministrstvo notranjih zadev motri sedaj načrt, da bi se predvojna in vojna posojila spremenila v novo državno posojilo. Zamenjava novega posojila, obrestovaneva 4%, naj bi se prepustila lastnikom starega posojila. Pri nabavi novega posojila so nameravane tudi davčne olajšave. Načrt je še v znamenju predel, bo pa prišel najbrž še pred Božičem pred državni zbor v zakonsko potrdilo.

Mesečne bilance berlinskih velebank. Značilni razvoj v bančnem prometu, dvig tujega denarja, se je pokazal tudi pri mesečnih bilancah berlinskih velebank. Kreditirji so se dvignili za nadaljnjih 450 milijonov na 5,5 milijard, od začetka leta že za 1 milijard mark. Tuji denar je bil naložen večinoma pri kreditorjih. Debitorji so se dvignili za ca 10%, skupno za 293 milijonov na 2,77 milijardi. Koliko od tujega denarja je inozemski denar, nam številke ne povedo. Cenijo ga pa na ca 20% vseh kreditorjev. Likvidnost pri šestih velebankah se je nekoliko zboljšala; v zadnjih bilancah je znašala 51%, v sedanjih 52%.

Carina.

Carinski indeks v Evropi. Dodatno k članku o zaščitni carini poročamo, da je Josiah Stamp v Londonu določil za razne države tale carinski indeks: Velika Britanija 6, Danska z Belgijo 8, Francija 12 do 15, Nemčija in Skandinavija ravno toliko, Rumunija 18, Bolgarija 19, Poljska 23, Jugoslavija 25, Ogrska 27, Španska 35, Rusija 43. To se pravi: Carina znaša toliko in toliko odstotkov vrednosti dotičnega blaga.

Iz naših organizacij.

II. Merkurjev jour fix se vrši v torek 7. decembra (pred praznikom) ob 8. uri zvečer v restavraciji Zvezda. — Odbor. **Trgovine v času pred prazniki.** Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da bodo v nedeljo pred Sv. Miklavžem in v nedeljo pred Božičem trgovine odprte. Ravno tako se trgovine teden dni pred omenjenimi prazniki zapirajo eno uro kasneje. Načelstvo.

Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v Celju in celjski okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 7. decembra t. l. od 8. do 12. ure v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice). Stranke, ki žele o zadevah zbornice kaka pojasnila, se naj pri njem v določenem času zglase.

Promet.

Angleška plovba. Royal Mail Steam Paket Line je kupila družbo White Star (royal = kraljevi, mail = poštna vreča ali pošta, steam = para, white = bel, star = zvezda). Ta nakup pomeni najvažnejši korak za koncentracijo angleške plovbe v tri velike plovne karte: družba Cunard, Royal Mail in Peninsular Oriental. Royal Mail je s tremi milijoni ton sedaj dvakrat tako velika kot obe drugi.

RAZNO.

Naš častni konzul v Helzingforsu je dobil od našega ministrstva pooblastilo, da sme izdajati viza in potrjevati trgovske dokumente.

Vögler o nemškem gospodarskem položaju. Na zborovanju zveze nemških železnih tovarnarjev v Düsseldorfu je podarjal generalni ravnatelj Združenih jeklarn Vögler, da je razvoj miren, a dosti ugoden in da je torej nekakšen optimizem opravičen; svaril je pa pred precejšanjem premogovne konjunktura, ker je štrajk na Angleškem prenehal. Železni dogovor prinaša v prvi vrsti razdelitev produkcije, ki bi spričo velike konkurence privedla slednjim do nerentabilnosti investiranega kapitala.

Gospodarski položaj v Ameriki. Quarenty Trust Co poudarja v svojem mesečnem poročilu, da dosedanji gospodarski zaključek ni več tako ugoden kot lanski, čeprav je gospodarski položaj v splošnem zadovoljiv. Nizkim cenam bombaža je sledila slabša konjunktura v jekleni, avtomobilni in stavbni industriji. Mesečno poročilo Federal Reserve banke v New Yorku ugotavlja, da se je industrijsko delovanje v oktobru nadaljevalo, da so šle pa cene nekoliko nazaj. Državni tajnik Hoover pa poudarja v pregledu fiskalnega leta rekordni obseg produkcije, porabe in visokih plač.

Mednarodni Lyonski velesejm se vrši drugo leto od 7. do 20. marca 1927, a naslednji od 5. do 18. marca 1928. Prospekte dobijo zainteresenti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Rusko-turška trgovinska pogodba podpisana v Angori. Dne 29. p. m. je bila podpisana v Angori rusko-turška trgovinska pogodba. Pogajanja za to pogodbo so se vlekla skozi nekaj mesecev, ker je bilo treba premostiti mnoge težave. Da je prišlo končno do podpisa pogodbe, je pripisovati nedavnemu sestanku med ruskimi komisarjem za zunanje zadeve Čičerinom in turškim zunanjim ministrom Tefvik Rušdi begom.

Španska in Družba narodov. Španski ministrski svet je sklenil, da Španija definitivno izstopi iz Družbe narodov. Špa-

nija bo ostala formalno še dve leti v svetu Družbe narodov, dokler ne bodo dovršeni neki posli, pri katerih je Španija udeležena.

Strokovne šole preidejo v kompetenco ministra trgovine. Po odredbi finančnega zakona za prihodnje budžetno leto preidejo vse trgovske akademije, trgovske šole, obrtne in druge strokovne šole v vsej naši državi v kompetenco ministra za trgovino in industrijo.

Petrolej na Reki. Reška petrolejska rafinerija, ki je bila do prevrata v rokah Ogrske splošne kreditne banke, je prišla sedaj popolnoma v roke italijanske države. Takoj po prevratu so začeli z nacionalizacijo in je prevzela italijanska vlada 50% akcijski, s čimer je bila Kreditna banka iz vodstva izrinjena. Sedaj je nakupila vlada še nadaljnjih 50% in ima čistilnico popolnoma v rokah. Beremo, da namerava italijanska vlada Reko spremeniti v industrijski centrum. Svoj pomen kot prometno pristanišče je popolnoma izgubila in jo hoče vlada sedaj na ta način rešiti. Vidimo, da se proti naravi ni mogoče boriti in da je severni konec Adrije za tri velika pristanišča premajhen.

Sladkor. Največja angleška sladkorna rafinerija, Tate and Lyle, bo izplačala 6% dividendo; lani je bila dividenda 13%. Družba je bila v prodajnih težkočah in je trpela zlasti vsled češkoslovaške konkurence. Zato je morala družba več obratov zapreti, drugim pa delo omejiti. — Interministerialna komisija na Poljskem ugotavlja, da je cena sladkorja za kritje tovarniških stroškov premajhna in da jo je treba dvigniti. Kljub temu je pa gospodarski odbor ministrskega sveta iz notranjepolitičnih razlogov zavzel v tem oziru negativno stališče. Zato so industriji in producenti sladkorja v stari Poljski sklenili sklicati izredni občni zbor in mu predlagati, naj se sladkorne tovarne takoj po zaključku tekoče kampanje trajno zapro in naj se s kulturo sladkorne pese toliko časa preneha, dokler vztraja vlada na svojem odklonilnem stališču.

Gospodarske vesti. — Po objavah češkega trgovskega ministra je eksportnokreditno zavarovanje predmet podrobnih študij v proračunskem odboru. — Razširile so se vesti, da bo Nemška državna banka obrestno mero na novo znižala. Sedaj banka izjavlja, da znižanje za enkrat ni aktualno in da pred začetkom 1927 taka odredba ne pride v poštev. — Kljub temu, da so na Češkem izjavili, da je vagonov sedaj že dosti, traja pomanjkanje vagonov še dalje in se je raztegnilo sedaj tudi že na železno industrijo, ki si ne more nabaviti zadostne množine koka. — V teh dneh so se v Berlinu pogajali o zvišanju števila nemških vagonov za češkoslovaške rudnike. Pogajanja, ki so gladko potekala, vagonске kalamitete sicer ne bodo odpravila, pač pa olajšala, zlasti kar se tiče eksporta premoga preko Nemčije. — Na Ogrskem so ceno sladkorja ponovno zvišali. — Zadnje steklarne na Češkoslovaškem so pristopile h kartelu stekla in so sedaj vse združene. — Ruska naročila na Češkoslovaškem znašajo od srede septembra do 22. novembra 156 milijonov Kč. O nadaljnjih naročilih se vršijo nova pogajanja. — Nemška družba za uporabo premoga, ki je bila ustanovljena z začetno glavnico 160.000 mark, se bo preselila sedaj v delniško družbo z glavnico 24 milijonov mark. Gre za preskrbo plina in kurjave na daljavo itd. — Ogrski justični minister je sklical anketo, ki se je posvetovala o reformi akcijskega prava. Gre za to, da se spravi akcijsko pravo v sklad z modernim gospodarskim življenjem. — Ameriška sladkorna tovarna Willet in Gray ceni donos svetovnega sladkornega pridelka na 23.360.000 ton. Hausse na ameriških trgih traja še kar naprej.

Najnovija sveska »Bankarstva« (december 1926) koju smo danas primili imade sledeči sadržaj: Ljubomir St. Kosier: Quo vadis. — Alojzij Tykač: Kreditne razmere v Sloveniji v letu 1926. — Dr. Jova M. Savić: O uzrocima skupocje i merama za njeno suzbijanje. — Ing. Konstantin Čutuković: Cirkulacija novčanog kapitala. — Dr. Vidan O. Blagojević: Pravni značaj i tehnika naših finansijskih zakona. — Dr. Gustav Gregorin: Pitanje dvostruke valute. — Ivan Popović: Stabilizacija belgijskog franka. — Dr. Mirko Kuš Nikolajev: Mehaniziranje ili oduhovljenje rada. — Milan Kečić: Da li je Narodna Banka u privredni ili nad njom. Anketa o privrednoj krizi. Kao i ranije tako i ova sveska donosi nekoliko uspe-

lih crteža od S. Mironovića; Dr. Janez Ev. Krek i dr. Dragoljub Novaković. Cezare: J. Ramsay Macdonald, crtež Joza Lakatoš; Naša naseljenja u Južnoj Americi (karta). Milan Marjanović: Naša naseljenja u Južnoj Americi (karta), te kronika i razne vesti. — Sa decembarskom sveskom smo primili i sadržaj za god. 1926. knjiga III. Bankarstvo ekonomska revija izlazi mesečno na predest stranica velikog formata, godišnja preplata staje 250 dinara i šalje se na Administraciju Bankarstva, Zagreb 6, Marovska 30.

Ljubljanska borza.

Petek, 3. decembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 77, bl. 79; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 338; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 195, bl. 198; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 140; Merkantilna banka, Kočevje den. 100; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 875, bl. 885; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 170, bl. 180; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 100; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 320; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Sešir« tovarna klubov d. d., Skofja Loka den. 104.

Blago: Deske (smreka, jelka), 18 mm, 4 m, paralelne, feo meja bl. 540; Brusni les, feo vag. meja bl. 200; drva mehka, sveža, feo vag. meja den. 16; deske (smreka, jelka), 15 mm, 4 m, monte, feo vag. meja bl. 570; deske (smreka, jelka), 20 in 25 mm, 4 m, monte, feo vag. meja bl. 510; bukovi železniški pragovi: 2,51—2,60 m, 23 24×13 1/4×14, feo vag. meja 30 vag. den. 39, bl. 39, zaklj. 29; bukovi železn. pragovi: 2,45—2,50 m, 22 23×12 1/2×13, feo vag. meja 30 vag. den. 33, bl. 33, zaklj. 33; pšenica, 75/76, feo nakl. postaja bl. 295; koruza umetno sušena, feo vag. nakl. postaja bl. 155; koruza nova, času primerno suha, feo vag. nakl. post. bl. 140; koruza nova, času primerno suha, za januar, feo vag. nakl. postaja bl. 145; ajda prekmurska, feo vag. nakl. post. bl. 335; rž, 71/72, 2%, feo vag. nakl. postaja bl. 225; ječmen krmilni, 62/63, feo vag. nakl. postaja bl. 170; ječmen krmilni, 63/64, feo vag. nakl. postaja bl. 180; ječmen letni 65/66, feo vag. nakl. p. bl. 192,50; oves, feo vag. nakl. bl. 160; otrobi drobnji, feo vag. nakl. postaja bl. 125; fižol beli, 3—4%, feo vag. nakl. post. bl. 175; fižol rmeni, 3—4%, feo vag. naklad. postaja bl. 175; laneno seme, feo Ljubljana den. 380; laneno seme Podravina, feo Ljubljana den. 370.

TRŽNA POROČILA.

Ljubljanski živinski sejm (1. t. m.). Dogon precejšen, kupcev malo; zlasti inozemcev ni bilo, ker gotovo niso mislili, da se bo sejm vršil na državni praznik. Dogon 311 konj, 128 volov, 100 krav, 31 telet in 146 prašcev za rejo. Prodanih 46 konj, 38 volov, 52 krav, 17 telet in 113 prašcev. Cene za kilogram žive teže: voli I. 8, II. 7,50, III. 6,50, krave debele 5—6, klobasariče 3—4, teleta 9 do 11 Din. Konji 1000—6000 Din komad. Prašci za rejo 150—250 Din po kakovosti. Cene nespremenjene.

Zagrebski tedenski sejm (2. t. m.). Dogon srednji. Cene nespremenjene brez razlike. Povpraševalo in nakupovalo se je precej, a večinoma za domačo potrebo. Za izvoz se je kupilo prav malo.

Dunajska borza za kmetijske produkte (1. t. m.). V mednarodnem žitnem prometu slabo razpoloženje in mlačna tendenca. Isto velja za Dunaj, kjer so cene popustile. Uradno notirajo vključno blagovnoprometnj davek brez carine za 100 kilogramov v šilingih: pšenica: domača 40,25—41,25, Tisa 45,75—46,75; rž: 30,25 do 33,25; ječmen: I. 37—40; turšičica: 23,25—24,25; oves: domači 25—25,50; pšenična moka »0« (v trgovini na debele): domača 74—77, madžarska 70—75, jugoslovenska 68—72.

* * *

BAKER, CIN, CINK, SVINEC.

Tendenco na mednarodnem trgu imenovanih štirih kovin je bila v novembru slaba in so cene razen pri cinu padle pod oktoberski nivô. Nekoliko so se dvignile v sredi novembra, ko je pronicala vest, da bo angleški štrajk končan. Ko se je pa vest izkazala kot neresnična in ko je tudi v Ameriki poraba šla nazaj, se je dviganje zopet ustavilo. Konsumentni so bili ves mesec zelo oprezní, kupčija prav mirna. Ponudbe producentov niso našle primerne odmeva in so se zato zaloge začele kopičiti. Svetovna produkcija od junija naprej neprestano narašča in bo letos najbrž prekosila produkcijo iz leta 1925, dočim se poraba ni sorazmerno pomnožila. Londonski trg je kazal letos sledeče cene (v funtih in šilingih za 1 tono):

	Baker	Cin	Svinec	Cink
Koncem januarja	58/1	274/2	34/3	36/17
Koncem aprila	57/3	274/7	28/5	32/1
30. junija	56/18	273/18	30/1	33/11
31. avgusta	59/3	295/7	33/5	34/12
30. septembra	58/6	308/17	31/11	34/16
29. oktobra	57/16	295/15	30/6	34/1
15. novembra	57/16	311/5	29/1	34/0
25. novembra	56/16	313/2	29/5	22/1

Na Nemškem je poraba sicer narasla, kljub temu pa kupčija ni bila živahna. Francija je vsled franka kot nakupovalka skoraj popolnoma popustila, in tudi druge države so kazale malo zanimanja.

Najbistvenejšega pomena ne samo za bakreni trg, temveč tudi za druge kovine, je bil izstop British-Metal-Corporation-e iz bakrenega kartela na bruseljski konferenci mednarodnega bakrenega sindikata. S tem se je ojačilo stališče izven kartela stoječih tvrdk in je bil tudi sindikat prisiljen do popustljive politike napram konsumentom. Prodajno delovanje bakrenega sindikata v kratkih tednih njegovega obstoja ni bilo veliko, ker so ga ovirale neodvisne trgovske tvrdke. To je bilo tem lažje, ker je sindikat v nasprotju s prejšnjim položajem bakrene cene v Evropi začasno tako visoko dvignil nad ameriške tečaje, da so ponujali ameriške izdelke v Evropi pod nabavnimi stroški evropskih tovarn. To oškodovanje angleške industrije v primeri z ameriško konkurenco je bil gotovo tudi glavni vzrok izstopa angleške zveze iz bakrenega sindikata. Sindikat se pa zato najbrž ne bo razrušil, ker traja njegova pogodba še pol leta. Prodaja v Evropi je bila slaba in v Ameriki prav tako; ameriška domača prodaja se je znižala od 84.000 ton v avgustu na 74.000 ton v oktobru. Rafinadni baker je znašal koncem oktobra 68.300 ton, surovi baker 267.300 ton. Iz-

TRIKO-PERILO
za moške, žene in otroke, volnastih barvah, rokavice, nogovce, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, hlini, sifoni, žepni robot, palice, vitce, noži, ikarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri tvrdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

voz se je precej zboljšal, pri čemur je bila bistveno udeležena Nemčija.

Ti dogodki so vplivali tudi na trg svineca. Posebno občutno se je pa čutilo zakasnenje dela na Angleškem, ker so bili konsumenti skrajno oprezni. Spričo obsežnih dovozov v Nemčijo, ki so bili kljub polletnemu štrajku približno tako veliki kot lanski, je bila ponudba v svinecu prav izdatna. Tabela nam pokaže, kako so šle cene sem in tja. V Ameriki so šle zaloge producentov od 6550 ton gor na 21.000 ton, konsumenti pa svoje rezerviranosti niso opustili. Svetovna produkcija je s 128.000 tonami v oktobru dosegla nov višek.

Prav tako je bila tudi svetovna produkcija cinka v oktobru s 117.000 tonami največja od marca naprej; prodaja se je pa zmanjšala in so narasle svetovne zaloge na 31.000 ton. Ameriške zaloge so bile koncem oktobra 15.900 ton, produkcija se je spet zvišala. Kljub temu so se pa ameriške cene razmeroma dobro držale. V Evropi se je položaj v toliko spremenil, da je množina naročil kontinentalnih tovarn ponehala in da so terej velike množine preostale za izvoz. V po-

množeni meri se je moglo vršiti to zato, ker je produkcija cinka v Nemčiji, Gornji Šleziji in Belgiji dosegla v oktobru nov povojni rekord; zato se pa narasle tudi ponudbe in zaloge producentov. Povpraševanje angleških pocinkarn se je gibalo v ozkih mejah, dočim je uvoz v Anglijo zelo narasel, zlasti iz Nemčije; zato so se tako kot pri svinecu nakopičile v Angliji velike zaloge. Najprvo se morajo te zaloge porabiti, preden bo mogoče govoriti o novem poživljenju tovrstne kupčije.

Kakor v septembru so tudi v oktobru zaloge cina nekoliko narasle in so znašale na koncu oktobra 14.370 ton. Cene so se pa vseeno utrdile, ker smatrajo statistični položaj tudi zanaprej za ugoden. Dovozi iz malajskih rudnikov so dali v prvi polovici novembra 2650 ton, a povpraševanje ameriških konsumentov je bilo ves november prav živahno. Ker je pa sezija že prešla, ameriške tovarne seveda ne delajo s polno kapaciteto, a vseeno še s 85 odstotno. V Ameriki je bil dosežen najvišji tečaj zadnjih šestih let. Na Angleškem potreba ni bila velika, ker se se borile tovarne z nezadostno premogovno preskrbo. Veliko blaga je odšlo iz angleških skladišč v Ameriko. Nemške tovarne delajo še naprej s polno kapaciteto.

Na trgu aluminija je treba v prvi vrsti omeniti sindikat aluminija, sklenjen med producenti Nemčije, Švice, Francije in Anglije. Sindikatu so priključili tudi norveška podjetja, ki jih kontrolirajo Angleži in Francozi, dalje avstrijska, od Švice kontrolirana, in italijanska, ki jih ima v rokah francoski trust aluminija. Samo ameriški konzern ni v trustu, ker mu ameriški protitrustni zakon udeležbo prepoveduje. Pravijo pa, da premo-triva ameriški konzern evropsko združitvev prav ugodno. Sedež pisarne sindi-

kata je v Neuhausenu v Švici, sedež odbora v Parizu. Kartel je sklenjen za dve leti. Ureditev produkcije in prodaje v pogodbi ni obravnavana, pač pa so nameravani dogovori o skupni ureditvi cene in izmenjava novih tehniških skušenj. Povpraševanje po aluminiju se je v zadnjih tednih malo zboljšalo, cene se pa niso nič spremenile; tona stane sedaj ca 13 funtov. Leta 1925 je znašala vsa evropska produkcija 110.000 ton, ameriška pa 70.000 ton.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe za dobavo 400 žarnih mrežic, za dobavo 3000 gorilcev, za dobavo 2000 snopičev vrvic, za dobavo 15 m² žamanja. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 14. decembra t. l. ponudbe za dobavo 50 m³ borovega lesa (hlodov). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. decembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1320 kg suhe slanine. — Dne 27. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 5000 garnitur natezalnih plošč, glede dobave 8000 komadov mila ter glede dobave 1000 kg ležiščne volne iz ovčje volne.

Prodaje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. decembra t. l. pri poglavarju sreza v Konjici glede prodaje 4 gatrov, 1 žage, za izradu vojne ocede v Beogradu, glede prodaje razne starine (odpadki od usnja, vreč, odev, blaga itd.).

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptui, Rakov, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavaj: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927 ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak štati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg šte. 12

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški Journal, glavne knjige blagajniške knjige, vsakovrstne štrance, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke. Vam nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14
knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike

Za jugoslovanski patent št. 975 od 1. avgusta 1922 na: »Postupak za rastavljanje komponenti iz mješavina, koje sadrže suspenzije ili emulzije koloide, prave koloide, jone ili rastopljena tijela pojedinaice ili ukupno« (Verfahren zur Trennung von Komponenten aus Gemischen, die Suspensions- oder Emulsions-Kolloide, echte Kolloide, Jonen oder gelöste Körper einzeln oder gleichzeitig enthalten) se iščejo kupei ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na: Ing. Milan Suklje, Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 7.

Najboljši šivalni stroj in kolo

Je edino le

za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.

Istotam plešni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. ezplačen.

Velikna garancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani priporoča špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno

rudninsko vodo Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. Lastna knjigoveznica TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d. TELEFON ŠT. 552